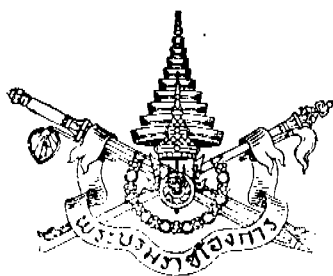

วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๔๘๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ หน้า ๑๒๕๖

พระราชบัญญัติ
คัมภีร์และคณา
พุทธศักราช ๒๔๘๔

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐)

อาทิตย์ทิพอาภา
พต. อ. พิษณุแทนทร โยธิน
ตราไว้ ณ วันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๘๔
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรควบคุมการทำ
คั้่นนาและคูนานำเพื่อส่งเสริมการทำนาให้ได้รับผลดีข้่งข้น

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติข้่งข้น
ค้ำแนะนำและข้่นยอมขอ สภาผู้แทนราษฎร ตั้งต้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติข้่งข้นให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
คั้่นนาและคูนานำ พุทธศักราช ๒๕๕๔”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัติข้่งข้นตั้งแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และจะใช้บังคับในท้องที่ใดให้
ประกาศโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓ เมื่อได้ใช้พระราชบัญญัติข้่งข้นบังคับในท้องที่ใด
แล้ว ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นๆ ใน
ส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัติข้่งข้น หรือข้่งข้นแย้งกับบท
แห่งพระราชบัญญัติข้่งข้น ในท้องที่นั้น

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติข้่งข้น

“คั้่นนา” หมายความว่า คั้่นดินที่ทำข้่งข้นบนพื้นที่นาตาม
ลักษณะที่กำหนด เพื่อกักหรือกั้่นน้ำไว้ใช้ในการทำนา

“คูนานำ” หมายความว่า ร่องน้ำที่ทำข้่งข้นในที่นาหรือบน
พื้นที่นาตาม ลักษณะที่กำหนด เพื่อส่งน้ำเข้านาหรือระบายน้ำ
ออกจากนา

“อันนา” หมายความว่า พื้นที่ซึ่งมีคั่นนาโดยรอบ

“เจ้าของนา” หมายความว่า ผู้มีกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองเพื่อกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น

“เจ้าพนักงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีกรมชลประทานแต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ในท้องที่ใด ให้เจ้าของนาในท้องที่นั้นลงมือจัดทำคั่นนาและคูนาตามลักษณะดังบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ภายในหกเดือน และต้องให้แล้วเสร็จภายในสามปีนับแต่วันใช้พระราชกฤษฎีกาดังกล่าววันนั้น

ท้องที่ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาตามความในวรรคก่อน ให้ประกาศไว้ฉะที่ว่าการอำเภอ ที่ว่าการกำนัน กับที่สาธารณสถานหรือที่ชุมนุมชนในท้องที่นั้น

มาตรา ๖ เจ้าของนาต้องจัดทำคั่นนาและคูนาตามลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) เจ้าของนารายใดที่มีนาติดต่อกันเป็นเส้นเดียวกันเกินกว่าห้าสิบไร่ ต้องจัดทำคั่นนาและคูนาโดยรอบที่นาของตน กับทั้งต้องจัดทำคั่นนาและคูนาขึ้นไว้ภายในที่นาพื้นนั้นให้เป็น

ขอบเขตที่มีด้านบรรจบติดต่อกันเป็นแปลงๆ แต่ละแปลงไม่เกินห้าสิบไร่

(๒) เจ้าของนารายใดมีที่นาแต่ละแปลงไม่เกินห้าสิบไร่และไม่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกัน ต้องจัดทำคั่นนาและคูนาโดยรอบที่นาของตน แต่จะร่วมกับเจ้าของนารายอื่นที่มีที่นาติดต่อกับที่นาของตนเป็นผืนเดียวกัน ซึ่งรวมแล้วไม่เกินห้าสิบไร่จัดทำคั่นนาและคูนาให้บรรจบรอบที่นาซึ่งรวมเป็นผืนเดียวกันนั้นก็ได้

มาตรา ๗ ฉะเพาะตามแนวเขตต์ที่นาที่ติดต่อกับนารายอื่นและในกรณีที่ไม่ได้เข้าร่วมกันทำตามมาตรา ๖ (๒) เจ้าของนาแต่ละฝ่ายจะต้องจัดทำคั่นนาร่วมกัน โดยต่างฝ่ายต่างทำคั่นนาร่นจากแนวเขตต์ที่นาที่ติดต่อกันนั้นเข้ามาในเขตต์ของตน มีระยะระหว่างแนวเขตต์ติดต่อกันถึงเชิงคั่นนาไม่น้อยกว่าห้าสิบเซ็นติเมตร

ในกรณีที่ไม่อาจตกลงกันในเรื่องแนวเขตต์ที่นาที่ติดต่อกันนั้น ให้เจ้าของนาร้องเรียนต่อเจ้าพนักงานเพื่อให้กรรมการเป็นผู้ชี้แนวเขตต์ว่าติดต่อกันคั่นนาและคูนาตรงไหนไปพลางก่อน กรรมการนี้ให้ประกอบด้วยนายอำเภอเจ้าของท้องที่หรือผู้แทนเป็นประธานเจ้าพนักงาน กำนันท้องที่ ในการชี้

แนวเขตต์ให้ทำคั่นนาและคูน้ำไม่ตัดสถิติเจ้าของนาที่จะไป
ว่ากล่าวในเรื่องกรรมสิทธิตามกฎหมาย

ที่นาแปลงใดมีเขตต์ด้านใดติดต่อกับเขตต์คลองระบายน้ำ
ในการชลประทานตามแนวเขตต์ด้านนั้น เจ้าของนาจะทำ
แต่คั่นนาโดยไม่ทำคูน้ำก็ได้

มาตรา ๘ พื้นที่นาในท้องที่ใดมีระดับลาดชันมาก และเมื่อ
ได้จัดทำคั่นนาและคูน้ำตามลักษณะตั้งที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖
และ ๗ แล้วยังไม่ให้ผลในการบังคับน้ำโดยทั่วไป ให้เจ้าของ
นาจัดทำคั่นนาในที่นาของตนเพิ่มขึ้นอีกตามสมควรในทุก ๆ
ระยะของระดับดินที่ต่างกันระหว่างยี่สิบห้าถึงห้าสิบเซ็นต์เมตร
หรือตามที่เจ้าพนักงานจะได้แจ้งให้ทราบเป็นหนังสือ

มาตรา ๙ คั่นนาและคูน้ำให้มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) คั่นนาต้องมีส่วนสูงพอที่จะกักกั้นน้ำไว้โดยเฉลี่ย
ในอันนาหนึ่ง ๆ ได้ไม่น้อยกว่าสามสิบเซ็นต์เมตรแต่สันคั่นนา
ต้องสูงกว่าระดับน้ำที่กักกั้นน้ำนั้นอีกไม่น้อยกว่ายี่สิบเซ็นต์เมตร

(๒) คูน้ำต้องอยู่ระหว่างกลางคั่นนาซึ่งขนานสองข้างคูน้ำ
และต้องมีขนาดกว้างระหว่างเชิงคั่นนาทั้งสองนั้นไม่น้อยกว่า
หนึ่งเมตร และในทุกกรณีต้องอยู่ในลักษณะที่น้ำไหลได้สะดวก

มาตรา ๑๐ เจ้าของนามหน้าที่ซ่อมคันทนาและคานาในเขตต์ที่นาของตน ให้อยู่ในสภาพที่จะใช้เป็นประโยชน์ในการบังคับน้ำได้เสมอไป

ในกรณีที่ผู้ใดมีความจำเป็นในการสัญจรผ่านคันทนาหรือคานาเพื่อประโยชน์ในการทำนา และทำให้คันทนาหรือคานาของผู้อื่นเสียหาย ผู้นั้นมีหน้าที่ซ่อมคันทนาหรือคานานั้นให้เป็นไปตามความในวรรคก่อน

มาตรา ๑๑ ในบริเวณเนื้อที่นาแห่งหนึ่งๆ ไม่เกินหกพันไร่ ให้เจ้าพนักงานตั้งผู้ครอบครองนาในบริเวณนั้นขึ้นเป็นนายตรวจนาหนึ่งนายและผู้ช่วยอีกหนึ่งนาย โดยพึงเสียด่างมากของผู้ครอบครองนาในบริเวณนั้นประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา ๑๒ ให้นายตรวจนาเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการควบคุมดูแลคันทนาและคานาตลอดจนการแบ่งปันการส่งน้ำและระบายน้ำในบริเวณที่นาที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่นั้น และให้มีอำนาจตักเตือนแนะนำเจ้าของนาหรือผู้ครอบครองนาแล้วแต่กรณี ให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้และตามที่เจ้าพนักงานสั่ง

ให้ผู้ช่วยนายตรวจนามีอำนาจและหน้าที่เสมือนนายตรวจนาในกรณีที่นายตรวจนาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตน

วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๘ หน้า ๑๓๐๒

มาตรา ๑๓ เจ้าพนักงานมีอำนาจถอดถอนนายตรวจนา และผู้ช่วยนายตรวจนาได้ในเมื่อมีเหตุอันสมควร

มาตรา ๑๔. นอกจากนายตรวจนาหรือเจ้าพนักงาน ผู้ใดจะปิดกั้นคานาไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากนายตรวจนาหรือเจ้าพนักงานเป็นหนังสือ

มาตรา ๑๕ เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้เจ้าของนาแก้ไข เปลี่ยนแปลงต่อเติมหรือซ่อมคันนง คานา เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้โดยมีกำหนดเวลาพอสมควร

เจ้าพนักงานมีอำนาจสั่งให้ผู้ครอบครองนาเจาะคันนาหรือปิดกั้นคันนาที่เจาะไว้เพื่อประโยชน์แก่นาส่วนมากก็ได้

มาตรา ๑๖ นายตรวจนาได้รับการยกเว้นเงินช่วยบำรุงท้องที่ จำนวนตามระยะเวลาและปริมาณเนื้อที่นาที่ตนได้ควบคุมดูแล โดยอัตราปีละร้อยละหนึ่งหรือเศษของร้อยละถ้าเกินกว่าครึ่งให้นับหนึ่ง ถ้านายตรวจนามีเนื้อที่นาไม่ถึงจำนวนที่ตนได้รับการยกเว้นหรือไม่มีที่นาของตนเองที่จะได้รับการยกเว้น จะยกประโยชน์แห่งการที่ได้รับการยกเว้นเงินช่วยบำรุงท้องที่นี้ให้เจ้าของนาคคนใดซึ่งมีนาอยู่ในบริเวณนั้นก็ได้

มาตรา ๑๗ เจ้าของนารายิตละเลยไม่ลงมือจัดทำคัณฑ์นา และคณาในกำหนดหกเดือนตามมาตรา ๕ ให้ปรับตามจำนวน เนื้อที่นาไร่ละไม่เกินสิบสตางค์

ในกรณีที่ทำคัณฑ์นาและคณาไม่แล้วเสร็จในกำหนดสามปี ให้ปรับตามทางยาวของคัณฑ์นา และคณาจะเพาะที่ยังไม่แล้วเสร็จโดยอัตราเมตรละไม่เกินสองสตางค์ และต่อไปทุก ๆ ระยะเวลาสิบสองเดือน ถ้ายังทำไม่เสร็จ ให้ปรับอีกตาม ระยะทางยาวที่ยังเหลืออยู่ในอัตราเดียวกัน

ในกรณีดังกล่าวมาในสองวรรคก่อน กรมชลประทาน พิจารณาเห็น สมควรก็มีอำนาจ เข้าจัดทำ คัณฑ์นาและคณาแทน ได้ โดยเจ้าของนาต้องออกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในกรณีนั้นทั้งสิ้น ตามที่กรมชลประทานได้ เสียไป ในกรณีนี้ให้คำนวณค่าปรับ เพียงถึงวันที่กรมชลประทานเข้าจัดทำ

มาตรา ๑๘ ผู้ใดละเลยไม่ทำการซ่อมคัณฑ์นาหรือคณาตาม มาตรา ๑๐ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสิบสองบาท

มาตรา ๑๙ เงินที่ได้จากค่าปรับตามมาตรา ๑๗ และ มาตรา ๑๘ ให้ เป็นเงินช่วยบำรุงท้องที่ตามความหมายแห่ง ประมวลรัษฎากร

ถ้ามีการฝ่าฝืนไม่ชำระค่าปรับตามกำหนด ให้นำบท
บัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรมาใช้บังคับ

มาตรา ๒๐ ผู้ใดทำการฝ่าฝืนมาตรา ๑๔ หรือ เจ้าของ
นารายิตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานตามมาตรา ๑๕
วรรค ๑ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๒๑ ผู้ครอบครองนารายิตไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง
ของเจ้าพนักงานตามมาตรา ๑๕ วรรค ๒ มีความผิดต้องระวาง
โทษปรับไม่เกินห้าสิบบาท

มาตรา ๒๒ ผู้ใดก่อให้เกิดการเสียหายแก่การบังคับน้ำ
ในการทำนาโดยทำอย่างหนึ่งอย่างใดแก่คันนา คุณากี้ดี หรือ
ขัดขวางไม่ยอมให้จัดทำคันนา คุณากี้ดี มีความผิดต้องระวาง
โทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ
ทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๒๓ ให้อธิบดีกรมชลประทานมีอำนาจแต่งตั้ง
เจ้าพนักงานเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้โดย
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ
ออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
แล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี